

Intellectual Structure of Sex Education Studies Based on Articles Indexed in Web of Science

Majid Firouzkouhi

Berenjabadi

Soghra Ebrahimi

Qavam

Hasan Asadzadeh

Dahraei

Esmail Sadipour

Noorali

Farrokhi

Ph.D. Student, Educational Psychology Dept., Allameh Tabataba'i University, Iran. E-mail: m.firouzkouhi@atu.ac.ir

Corresponding Author, Associate Professor, Educational Psychology Dept., Allameh Tabataba'i University, Iran. E-mail: Corresponding Author, Associate Professor, Educational Psychology Dept., Allameh Tabataba'i University, Iran. E-mail: qavam@atu.ac.ir

Associate Professor, Educational Psychology Dept., Allameh Tabataba'i University, Iran. E-mail: asadzadeh@atu.ac.ir

Associate Professor, Educational Psychology Dept., Allameh Tabataba'i University, Iran. E-mail: e.sadipour@atu.ac.ir

Associate Professor, Educational Psychology Dept., Allameh Tabataba'i University, Iran. E-mail: farrokhi@atu.ac.ir

Abstract

This study aims to examine the trends and intellectual structure of sex education studies based on articles indexed in the Web of Science database. By performing bibliometric analysis on the published articles in this field, the changes and advancements in sex education are investigated. In a descriptive-analytical study, 1556 academic resources on the topic of sex education were retrieved from the Web of Science database through title search and analyzed bibliometrically. Data analysis was conducted using the database's tools and VOS viewer software. The retrieved sources covered scientific productions from 1909 to 2021. The study results indicate an upward trend in the publication of articles in the field of sex education over the past decade, with the highest number of articles (190) published in 2019. The majority of publications in this field were original research articles (62.61%) and predominantly from the United States (38.68%). The studied documents revealed that concepts such as educational research, occupational health in the public environment, and psychology are among the most prevalent areas in international sex education research. The co-authorship network of journals on the topic of sex education was mapped into six clusters with a total of 393 co-authorships. Over time, the focus of sex education research has shifted from topics related to pregnancy prevention and sexually transmitted diseases to more complex issues such as sexual identity formation and the prevention of psychological harm. This evolution in keywords reflects a change in perspective and an expansion of research scope in sex education, moving from an initial focus on health issues towards a deeper and more comprehensive understanding of the psychological and social aspects of the field. This trend highlights the need for innovative educational and research approaches to address new challenges in sex education.

Keywords: Sex education, Bibliometric, Web of Science, Intellectual Structure

Cite this Article: Firouzkouhi Berenjabadi, M, Ebrahimi Qavam, S., Asadzadeh Dahraei, H., Sadipour, E, & Farrokhi, N. (2025). Intellectual Structure of Sex Education Studies Based on Articles Indexed in Web of Science. *Educational Psychology*, 21(75), 67-94. doi: 10.22054/jep.2024.77141.3957

© 2016 by Allameh Tabataba'i University Press

Publisher: Allameh Tabataba'i University Press

Introduction

This study aimed to examine the trends and intellectual structure of sex education research based on articles indexed in the Web of Science database. By employing bibliometric analysis on articles published in this field, it investigated the changes and advancements in sex education over time. Understanding these trends provides a comprehensive insight into the evolution of research priorities, methodologies, and thematic areas in sex education, which is critical for addressing emerging educational and social challenges.

Literature Review

The study of sex education has undergone significant shifts over the past century, evolving from topics focused primarily on health concerns to a broader exploration of psychological and social dimensions. Early research prioritized issues such as pregnancy prevention and sexually transmitted diseases, reflecting public health concerns of the time. More recent studies have expanded to include complex topics such as sexual identity formation and psychological well-being, signifying an enriched understanding of sexuality's multidimensional nature.

Methodology

In a descriptive-analytical design, this study retrieved 1556 academic resources on sex education from the Web of Science database using a title-based search strategy. The selection process focused on capturing articles spanning from 1909 to 2021. Bibliometric analysis was conducted to identify trends, dominant themes, and research collaborations using tools available within the database and VOS viewer software. The data analysis aimed to map co-authorship networks, keyword trends, and thematic clusters to gain a deeper understanding of the intellectual landscape in sex education research.

Discussion

The findings illustrate a significant evolution in the focus of sex education research. Early studies predominantly addressed health-related topics such as preventing sexually transmitted diseases and unintended pregnancies. Over time, the scope of research expanded to encompass more nuanced and complex issues, including sexual identity formation, psychological harm prevention, and the social implications of sex education. This shift reflects broader societal changes and the

growing recognition of sexuality as a multifaceted subject requiring comprehensive exploration.

The clustering of co-authorship networks and the identification of dominant themes also underscore the importance of interdisciplinary collaboration in advancing the field. These collaborations have facilitated a more integrative approach to sex education research, bridging gaps between psychology, education, public health, and sociology.

Conclusion

This study highlighted the dynamic nature of sex education research, showcasing its evolution from a health-focused perspective to a broader, multidimensional approach. The findings emphasize the need for innovative educational and research methodologies to address emerging challenges and expand the scope of sex education. By understanding the intellectual structure of this field, researchers and educators can better align their efforts to foster a more inclusive and comprehensive approach to sexual health and education.

روند ساختار فکری مطالعات تربیت جنسی بر اساس مقالات نمایه شده در Web of Science

مجید فیروز کوهی برنج آبادی

دانشجو دکترای تخصصی روانشناسی تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران،
ایران. رایانامه: m.firoouzkouhi@atu.ac.ir

صغری ابراهیمی قوام *

نویسنده مسئول، دانشیار گروه روانشناسی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.
رایانامه: qavam@atu.ac.ir

حسن اسدزاده

دانشیار روانشناسی تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران. رایانامه:
asadzadeh@atu.ac.ir

اسماعیل سعدی پور

دانشیار گروه روانشناسی تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران. رایانامه:
e.sadipour@atu.ac.ir

نورعلی فرخی

دانشیار گروه سنجش و اندازه گیری، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.
رایانامه: farrokhi@atu.ac.ir

چکیده

این پژوهش به بررسی روند و ساختار فکری مطالعات تربیت جنسی بر اساس مقالات نمایه شده در پایگاه داده Web of Science پرداخته است. هدف آن تحلیل کتاب سنجی مقالات منتشر شده در این حوزه و شناسایی تغییرات و پیشرفت های صورت گرفته بوده است. در این مطالعه توصیفی تحلیلی، تعداد ۱۵۵۶ منبع علمی از طریق جستجوی عنوانی در پایگاه مذکور استخراج و تحلیل شدند. تحلیل داده ها با استفاده از ابزارهای پایگاه داده و نرم افزارهای تخصصی انجام شد. یافته ها نشان داد که پژوهش های تربیت جنسی از سال ۱۹۰۹ تا ۲۰۲۱ روندی صعودی را در انتشار داشته اند و بیشترین تمرکز بر مقالات پژوهشی اصیل و کشورهای پیشرو مانند آمریکا بوده است. موضوعاتی مانند تحقیقات آموزشی، بهداشت شغلی، و روانشناسی از جمله زمینه های رایج در این حوزه بودند. همچنین، شبکه هم تالیفی مجلات به صورت خوشه بندی شده تحلیل شد. نتایج نشان داد که توجه پژوهش ها از مسائل بهداشتی مانند پیشگیری از بارداری به مسائل پیچیده تری چون هویت یابی جنسی و پیشگیری از آسیب های روانی تغییر یافته است. این روند حاکی از گسترش دامنه پژوهش ها و نیاز به رویکردهای نوین آموزشی و تحقیقاتی برای پاسخ به چالش های جدید در این حوزه است.

کلیدواژه ها: تربیت جنسی، کتاب سنجی، وب آف ساینس، ساختار فکری

استناد به این مقاله: فیروز کوهی برنج آبادی، مجید، ابراهیمی قوام، صغری، اسدزاده حسن، سعدی پور، اسماعیل، و فرخی، نورعلی. (۱۴۰۴). روند ساختار فکری مطالعات تربیت جنسی بر اساس مقالات نمایه شده در Web of Science.

فصلنامه روانشناسی تربیتی، ۲۱(۷۵)، ۶۷-۹۴. doi: 10.22054/jep.2024.77141.3957

© ۲۰۱۶ دانشگاه علامه طباطبائی

ناشر: دانشگاه علامه طباطبائی

مقدمه

یکی از مسائلی که در فرایند تعلیم و تربیت، چالش و دغدغه‌ای مهم به شمار می‌رود، مسئله تربیت جنسی است. ویژگی امر جنسی آن است که اگرچه از خصوصی‌ترین امور هر فرد به شمار می‌رود، اما گستره اجتماعی به عرض و طول کل جامعه انسانی دارد و در تمام ابعاد تعلیم و تربیت - ساحت‌های مختلف - ریشه دارد و برگ و میوه آن زیست جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی و اخلاقی آحاد جامعه را تحت تأثیر قرار می‌دهد. تربیت جنسی به دلیل وجود پاره‌ای از ابهام‌ها و سوء تفاهم‌های نظری و فکری و نیز موانع اجرایی، با مشکلات فراوانی دست‌به‌گریبان بوده و همین امر، زمینه‌ساز ایجاد و بروز بسیاری از معضلات اجتماعی و انحراف‌های رفتاری در میان نسل جوان و به تبع آن، صرف هزینه‌های سنگین جهت مقابله با این انحراف‌ها است (Silverio Marques, 2014).

تربیت جنسی درواقع سرمایه امروز برای زندگی بهتر در آینده است. خصوصی ساختن و مرموزسازی تربیت جنسی باعث می‌شود که بسیاری از نوجوانان و جوانان فاقد آگاهی‌های لازم و مهارت‌های مناسب جهت مقابله با موقعیت‌های پرخطر جنسی باشند و در چنین موقعیت‌هایی مشکلاتی نظیر رفتارهای پرخطر جنسی، عدم آگاهی از بیماری‌های ناشی از بی‌بندوباری جنسی، عدم آگاهی در زمینه همسرگزینی و رعایت اصول لازم در ارتباطات زناشویی، ناتوانی در روابط صحیح بین فردی، ندانستن حدود اخلاقی و مذهبی در تعاملات با جنس مخالف، آنان را به شدت آسیب‌پذیر می‌سازد (Corcoran et al., 2020).

تربیت جنسی درواقع نوعی آموزش خودمراقبتی نیز به حساب می‌آید؛ چراکه خودمراقبتی به منزله یکی از رفتارهای ارتقاءدهنده سلامت به آن دسته از اقداماتی اطلاق می‌شود که در جهت حفظ و ارتقای سلامت به وسیله خود فرد انجام می‌شود (Wang et al., 2009) و شامل پذیرش مسئولیت سلامتی، ورزش، تغذیه، حمایت اجتماعی، کنترل استرس و رشد معنوی است (Martínez et al., 2021)، که باید به عنوان راهبرد اصلی جهت حفظ و ارتقای سلامت مورد توجه سیاست‌گذاران قرار گیرد (Motlagh et al., 2014).

رشد موفقیت‌آمیز فرد در گرو شناخت ابعاد مختلف تربیت و فرهنگ جامعه‌ای است که در آن زندگی می‌کند (عباسعلی نژاد و همکاران، ۱۴۰۱). از دید کلی می‌توان تربیت را به دو قسم تربیت جسمی و روانی تقسیم کرد؛ اما یافته‌های روان‌شناسان درباره ابعاد رشد انسان، باعث گسترش ابعاد تربیت گشته است. یکی از ابعاد رشد فرد، رشد جنسی است که در هر

مرحله از زندگی وارد مرحله جدیدی می‌شود، لذا تربیت جنسی در سنین مختلف بر اساس شرایط هر سن و نیازهای آن بازه سنی ضروری است. رشد تمایلات جنسی انسان فرایندی است که به‌طور معمول با نوجوانی و بزرگسالی همراه است (حاجی قربانی، ۱۳۹۶). با مطرح شدن رشد جنسی، تربیت جنسی نیز مطرح می‌شود (Pampati et al., 2020).

یونسکو (۲۰۰۹) آموزش موضوعات جنسی را فرایند کسب اطلاعات و شکل‌دهی نگرش‌ها، باورها و ارزش‌ها درباره موضوعات مهمی چون هویت، روابط و صمیمیت در گستره عمر تعریف کرده است. سازمان بهداشت جهانی (WHO) در تعریف جدید خود از آموزش جنسی، آن را به‌عنوان رویکردی جامع معرفی می‌کند که هدف آن توانمندسازی جوانان برای اتخاذ تصمیمات آگاهانه در مورد زندگی جنسی‌شان است. این تعریف بر آموزش مهارت‌ها و ارزش‌ها برای ایجاد روابط محترمانه، توجه به برابری جنسیتی و ارتقاء سلامت جنسی و باروری تأکید دارد. همچنین، این آموزش‌ها به رشد جنبه‌های عاطفی، شناختی و جسمانی افراد کمک می‌کند و از رفاه و توسعه فردی آن‌ها پشتیبانی می‌کند (سازمان جهانی بهداشت، ۲۰۲۱). در این راستا همه افراد حق آموزش موضوعات جنسی را به‌طور جامع دارند. آموزش موضوعات جنسی با ارائه اطلاعات، کشف احساسات، ارزش‌ها و نگرش‌ها به مشخص کردن ابعاد اجتماعی، فرهنگی، زیستی، روان‌شناختی و معنوی مربوط به مناسبات جنسی کمک می‌کند و مهارت‌های ارتباطی، تصمیم‌گیری و تفکر انتقادی را بهبود می‌بخشد (مرادی مخلص و همکاران، ۱۳۹۶). آموزش موضوعات جنسی به‌نوعی یک فرآیند تغییر رفتار محسوب می‌شود که به دنبال ارتقاء سلامت جنسی افراد جامعه به‌ویژه کودکان و نوجوانان است (DeLamater, 2012).

ورود علمی به مباحث جنسی به‌ویژه آموزش موضوعات جنسی از آنجا اهمیت می‌یابد که از یک‌سو موضوعات جنسی هنوز به‌شدت یک تابو محسوب می‌شوند (Burns & Davies, 2021) و از سوی دیگر واقعیت‌های زندگی اجتماعی در جامعه ما بیانگر رویدادهای عینی و مهمی در این زمینه هستند که پرداختن به مباحث جنسی به‌ویژه آموزش موضوعات جنسی را ضروری می‌سازند (Smith & Johnson, 2020). همچنین نقش مدرسه و مربیان در مدیریت رفتارهای جنسی کودکان و ارائه آموزش‌های متناسب در این زمینه موردقبول اکثر جوامع بوده است (Turnbull et al., 2010). با توجه به اهمیت حفظ سلامت

روان و رشد همه‌جانبه دانش‌آموزان، ضرورت ایجاد می‌کند که به تربیت جنسی توجه گردد.

امروزه جهت مرور روند توسعه یک موضوع علمی، ترسیم نقشه علمی و بررسی ادبیات پژوهش در این حوزه از علم و شناسایی کشورهای برتر و پژوهشگران برتر، استفاده از روش‌های علم‌سنجی متداول شده است. تحلیل شبکه‌های اجتماعی یک روش سیستماتیک است که پارادایم جامعه‌شناختی از تحلیل کلیدواژه‌ها فراهم می‌کند؛ و امکان شناسایی شبکه‌های همکاری علمی را با تحلیل گره‌های شبکه و خطوط ارتباطی میان آن‌ها و تعیین تألیف مشترک پژوهشگران و هم تألیفی کشورها را میسر می‌کند (درویش و همکاران، ۱۳۹۷).

Wesner و همکاران به نقل از پژوهشگران، بیان نمودند اولین بار تحلیل بیبلمتریک در سال ۱۹۶۹ مطرح گردید و بعدها به‌عنوان تحلیل کمی ویژگی‌های کتابشناختی مجموع‌های از ادبیات برای شناسایی الگوها مانند پرثمرترین نویسندگان، کشورها، مؤسسات و مجلات، شبکه‌های همکاری و تاریخچه و تغییر پارادایم و مصورسازی تولیدات علمی با نقشه‌های متنوع کتابشناختی شناخته شد (خاصه و همکاران، ۱۳۹۵). یک روش گسترده ترسیم نقشه، مصورسازی شباهت‌ها^۱ (VOS) است که به‌عنوان یک برنامه کامپیوتری تحت عنوان نرم‌افزار VOS viewer اجرا شده است (Van Eck & Waltman, 2010).

این نرم‌افزار نقشه‌های بیبلمتریک را برای تأکید بر جنبه‌های مختلف ادبیات تولیدی، مصور می‌سازد؛ و از رویکرد متحدی برای ترسیم نقشه و خوشه‌بندی بر اساس ماتریس هم‌رخدادی اصطلاحات نرمال‌سازی شده و اندازه‌گیری شباهت‌ها که محاسبه‌گر قدرت ارتباط بین اصطلاحات است استفاده می‌کند. اصطلاحاتی که بسیار به هم نزدیک هستند را در یک خوشه قرار داده و هر خوشه را با رنگ مشابه نمایش می‌دهد. مجاورت اصطلاحات می‌تواند به‌عنوان نشانه‌ای از شباهت‌های زمینه‌ای که در آن رخ می‌دهد، تفسیر شود. علاوه بر این، VOS viewer کلیدواژه‌ها را از نظر سال با رنگ آمیزی تفکیک می‌کند؛ و قادر به نمایش با اندازه فونت و مستطیل‌های محصور شده است. فونت‌ها و مستطیل‌های بزرگ‌تر نمایانگر اصطلاحات پرتکرارتر هستند. همچنین این نرم‌افزار قادر است شبکه‌های کلیدواژه‌ها، کشورها، مؤسسات، هم تألیفی نویسندگان و استنادها را ترسیم کند (Vošner et al., 2016).

ترسیم ساختار علمی و اجتماعی پژوهشگران در یک حوزه علمی، اطلاعات ارزشمندی در زمینه جایگاه آن‌ها در بدنه علمی ارائه می‌کند. میزان تولیدات علمی نمایه شده در پایگاه اطلاعاتی ISI معروف به تامسون رويترز، معیار مهمی برای ارزیابی و تعیین رتبه علمی کشورها، پژوهشگران و دانشگاه‌ها محسوب می‌شود (Van Eck, 2018).

پیشینه پژوهش

برخی مطالعات به صورت کتابشناختی به بررسی روند تولید علم در حوزه‌های مختلف علوم پرداخته‌اند (Zancanaro et al., 2015). از جمله این پژوهش‌ها می‌توان به پژوهش Pourhosein و همکارانش (2023)، مهدی خانی و حاتمی نسب (۱۴۰۰)؛ سهیلی و همکاران (۱۳۹۴) بررسی پژوهش‌ها نشان می‌دهد پژوهشگران متعددی از روش تحلیل هم‌رخدادی واژگان در حوزه‌ها و در بازه‌ی زمانی مختلف و از پایگاه‌های متفاوت در تحقیقات خود استفاده کرده و برای تعیین حوزه‌های موضوعی در زمینه‌های متعدد به تعیین کلیدواژه‌های اساسی هر حوزه پرداخته‌اند.

در زمینه بررسی پژوهش‌های تربیت جنسی نیز Lameiras-Fernández و همکاران (2021) به بررسی مرور سیستماتیک مقالات نمایه شده، پرداختند. Goldfarb and Lieberman (2021) مروری سیستماتیک بر ادبیات سه دهه تحقیق در مورد برنامه‌های مدرسه محور را برای یافتن شواهدی برای اثربخشی آموزش جامع جنسی انجام داده بودند. Schaafsma و همکاران (2015) نیز یک بررسی سیستماتیک در مورد روش‌هایی برای برنامه‌های آموزش جنسی با هدف افراد دارای ناتوانی ذهنی انجام دادند. با توجه به بررسی‌های انجام شده تمام مطالعات به بررسی سیستماتیک در حوزه تربیت جنسی پرداخته بودند و بر اساس جست‌وجو در منابع علمی در حوزه تربیت جنسی تاکنون در خصوص مرور بیبلیومتریک موضوع «تربیت جنسی» در پایگاه web of science صورت نگرفته است. مطالعه حاضر باهدف تحلیل بیبلیومتریک تولیدات علمی منتشر شده در پایگاه Web of Science در موضوع تربیت جنسی و ترسیم نقشه علمی دنیا صورت گرفت بدین منظور به بررسی مجلات و پژوهشگران برتر دنیا، کشورها و مؤسسات برتر دنیا، پر استنادترین مقالات، پرتکرارترین کلیدواژه‌ها و وضعیت هم‌تألفی پرداخته شد.

روش

در این تحقیق که از انواع پژوهش توصیفی-تحلیلی به شمار می‌رود، از طریق فنون علم‌سنجی و تحلیل شبکه‌های اجتماعی، تحلیل بیبلیومتریک صورت گرفت. جامعه پژوهش را کلیه تولیدات علمی پژوهشگران دنیا در ISI در حوزه تربیت جنسی که در پایگاه تامسون رویترز نمایه شده‌اند تشکیل داده است که متشکل از ۱۵۵۶ مقاله بود. برای بازیابی رکوردهای این پژوهش، جستجو در بخش core collection پایگاه Web of Science که از این‌پس به صورت اختصار WoS اشاره می‌گردد و در تاریخ ۲ می سال ۲۰۲۱، بدون محدودیت زمانی صورت گرفت.

فرمول جستجو: sexual education

Title: انتشار:

بارگیری و ذخیره اطلاعات رکوردهای بازیابی شده به صورت فایل‌های اکسل و analysis.txt انجام شد. با توجه به سؤالات پژوهش تجزیه و تحلیل کتابشناختی مقالات بازیابی شده، به منظور یافتن انواع متون، برترین مقالات، پژوهشگران و کشورها از ویژگی‌های ساخته شده در پایگاه WoS استفاده گردید و پالایش و تحلیل شد. استفاده از پایگاه داده Web of Science در تحلیل علم‌سنجی به دلیل جامعیت و پوشش گسترده مقالات علمی، اعتبار و کیفیت بالای منابع، امکانات پیشرفته برای تحلیل داده‌ها، پوشش تاریخی طولانی مدت، شاخص‌های استنادی معتبر و امکان تحلیل شبکه‌های هم‌تألیفی انجام می‌شود. این ویژگی‌ها Web of Science را به منبعی معتبر و قابل اعتماد برای بررسی و تحلیل روندهای پژوهشی و ارزیابی تأثیر مقالات علمی تبدیل کرده است (ژانگ و همکاران، ۲۰۲۲). برای خوشه سازی، مصورسازی و بررسی فراوانی رخداد کلمات، ترسیم شبکه‌های هم‌تألیفی و تحلیل استنادی، اطلاعات گزارش کامل مقالات مانند عنوان، چکیده، کلیدواژه‌ها، منابع، تعداد صفحات، نویسندگان و اطلاعات مجلات، به صورت csv از WoS در فایل اکسل و فایل‌های txt ذخیره شد و توسط نرم‌افزار VOS viewer نسخه ۱.۶.۱۶ تحلیل شد. در این مطالعه هم‌رخدادی کلماتی بررسی گردید که حداقل ۵ بار تکرار شده‌اند و کشورهای برتر از میان کشورهای تعیین شدند که حداقل ۵ مقاله منتشر کرده‌اند. این حالت، پیش فرض خروجی نرم‌افزار بود، و این پیش فرض به عنوان بهترین حالت پیشنهادی نرم‌افزار برای ترسیم هم‌رخدادی است

هدف اصلی از این مطالعه، گزارش روند انتشارات و استنادها از ابتدا تاکنون در زمینه تربیت جنسی و ترسیم نقشه علمی است. در این راستا پژوهشگران درصدد یافتن پویایی و روند تولید ادبیات پژوهش این حوزه؛ پر استنادترین مقاله‌ها؛ پرثمرترین مجلات، کشورها، نویسندگان، مؤسسات و الگوی همکاری بین مؤسسات و کشورها؛ و پرتکرارترین کلمات و روند تحول کلمات پرتکرار در طی زمان بوده‌اند.

یافته‌ها

نتایج مطالعه با بررسی تولیدات علمی تربیت جنسی در طی ۱۱۲ سال گذشته، تعداد منابع بازیابی شده در جستجوی موضوعی را ۱۵۵۶ نشان داد. تحلیل بیبومتریکی تولیدات علمی بازیابی شده نشان داد ۸۷/۷ درصد از مقالات به زبان انگلیسی منتشر شده‌اند.

جدول ۱. زبان انتشار تولیدات علمی

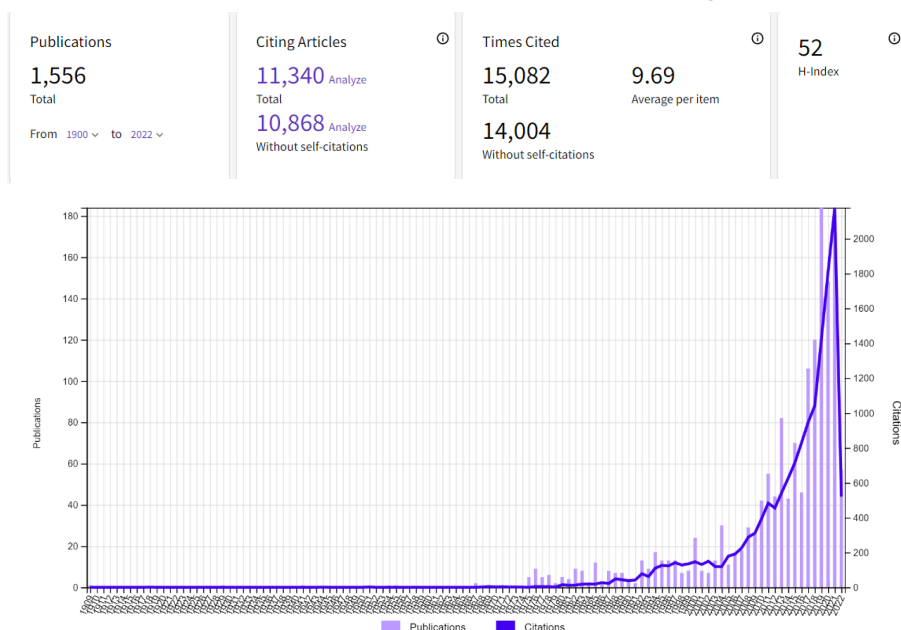
زبان	تعداد	درصد
انگلیسی	۱۳۶۵	۸۷/۷۲۵
اسپانیایی	۷۴	۴/۷۵۶
آلمانی	۴۵	۲/۸۹۲
پرتغالی	۴۳	۲/۷۶۳
فرانسوی	۱۶	۱/۰۲۸
روسی	۴	۰/۲۵۷
ترکی	۳	۰/۱۹۳
چکی	۱	۰/۰۶۴
بلغاری	۱	۰/۰۶۴
مجارستانی	۱	۰/۰۶۴
کره‌ای	۱	۰/۰۶۴
مالایی	۱	۰/۰۶۴
اسلوواک	۱	۰/۰۶۴
اسلوونیایی	۱	۰/۰۶۴

پویایی و روند انتشار مقالات

پویایی انتشار مقالات این حوزه مابین سال‌های ۱۹۰۹ تا ۲۰۲۱ با کمترین مقاله با تعداد یک مقاله در سال ۱۹۰۹ (۰/۷۰۹٪) و بیشترین مقاله با تعداد ۱۹۰ مقاله در سال ۲۰۱۹ مشاهده

گردید. در سال ۲۰۲۱ تعداد ۲ مقاله (۰/۱۳۵٪) تاکنون منتشر شده است. اولین مقاله ISI در زمینه تربیت جنسی در سال ۱۹۰۹ در مجله روان‌شناسی آمریکا و توسط Ellis منتشر گردید. عنوان مقاله موردنظر «آموزش جنسی و برهنگی» بود.

شکل ۱. مصورسازی تعداد استنادات و انتشار مقالات به ازای سال

مجموع تعداد استناد به مقالات به ۱۱۳۴۰ مورد رسید و نمودار شیب صعودی را در دهه اخیر نشان می‌دهد (شکل ۲).

جدول ۲. برترین متون منتشر شده

نوع متن	تعداد	درصد
ARTICLE	۹۷۵	۶۲/۶۶۱
MEETING ABSTRACT	۳۳۶	۲۱/۵۹۴
Editorial Materials	۷۹	۵/۰۷۷
Review Articles	۶۲	۳/۹۸۵
Book Reviews	۵۷	۳/۶۶۳
Early Access	۴۵	۲/۸۹۲
Letters	۱۵	۱/۱۵۷
Proceedings Papers	۱۲	۰/۷۷۱

در خصوص انواع متون منتشرشده نتایج نشان داد تولیدات علمی بازیابی شده شامل ۱۷ نوع متن بودند (جدول ۲). در این میان، بیشترین (۶۲/۶۶۱٪) مقاله پژوهشی اصیل بودند. مقالات منتشرشده در خلاصه نشست‌ها با ۲۱/۵۹۴٪ در رتبه دوم و مطالب ویراستاری با ۵/۰۷۷٪ در رتبه سوم قرار گرفتند.

پراستنادترین مقاله‌ها

۵ مورد از برترین مقالاتی که بیشترین استناد را داشتند در جدول ۳ آورده شده است. مقاله‌ای که بیشترین استناد را داشت در سال ۱۹۸۷ توسط مجله مشاوره و روان‌شناسی بالینی به چاپ رسیده است.

جدول ۳. پراستنادترین مقاله‌ها

Title	Authors	Source Title	Publication Year	Total Citations	Average per Year
The Scope of Rape - Incidence and Prevalence of Sexual Aggression and Victimization In A National Sample of Higher-Education Students	Koss, Gidycz, Wisniewski	Journal of Consulting and Clinical Psychology	1987	1584	44
Sex and Hiv Education Programs: Their Impact On Sexual Behaviors of Young People Throughout The World	Kirby, Douglas, Laris, Rolleri, Lori	Journal of Adolescent Health	2007	526	32.88
Sexual Violence Prevention Through Bystander Education: An Experimental Evaluation	Banyard, Victoria, Moynihan, Mary, Plante, Elizabeth	Journal of Community Psychology	2007	489	30.56
Bystander Education: Bringing A Broader Community Perspective To Sexual Violence Prevention	Banyard, Plante, Moynihan	Journal of Community Psychology	2004	382	20.11
Abstinence-Only and Comprehensive of Sexual Activity and Sex Education and The Initiation Teen Pregnancy	Kohler, Pamela, Manhart, Lisa, Lafferty, William	Journal of Adolescent Health	2008	297	19.8

پرثمرترین مجلات

از نظر منابع و مجلات، نتایج نشان داد تولیدات علمی بازایی شده در تعداد ۶۶۸ منبع منتشر شدند از این میان تعداد ۵ عدد از پر بارترین مجلات به معنایی که بیشترین مقالات را منتشر کردند در جدول ۴ ملاحظه می‌گردد.

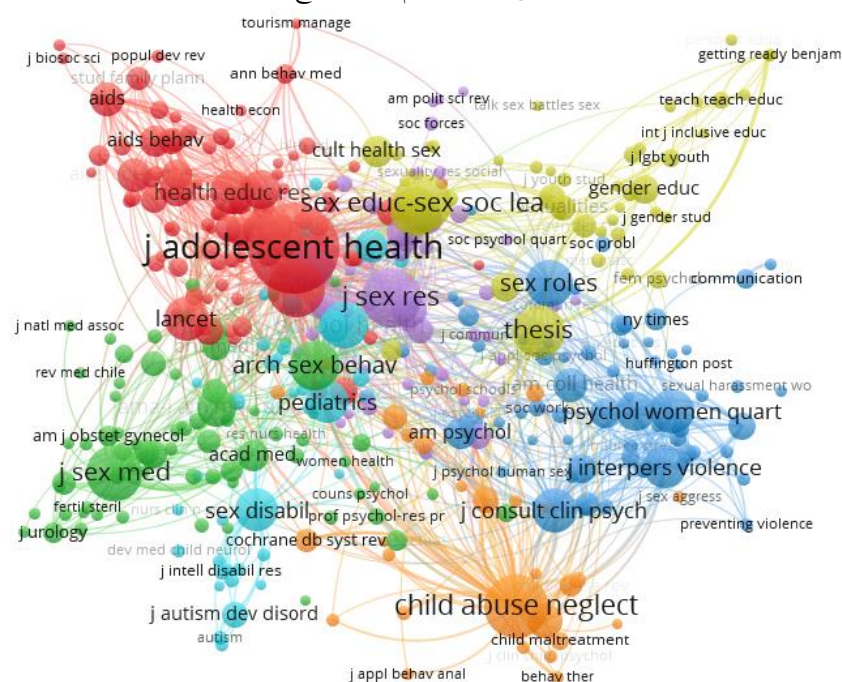
جدول ۴. پرثمرترین مجلات

عنوان منبع	تعداد	درصد
JOURNAL of SEXUAL MEDICINE	۱۲۷	۸/۱۶۲
SEX EDUCATION SEXUALITY SOCIETY and LEARNING	۶۵	۳/۵۶۷
INTERNATIONAL JOURNAL of SEXUAL HEALTH	۵۳	۲/۴۲۳
JOURNAL of ADOLESCENT HEALTH	۳۶	۲/۳۱۴
SEXUALITY and DISABILITY	۳۵	۲/۲۴۹

شبکه هم تألیفی منابع

از میان ۱۵۰۳۷ منبع، ۳۹۳ عدد دارای حداقل ۱۰ استناد بودند. شبکه هم تألیفی مجلات در هفت خوشه که هر خوشه دارای رنگ مختلف است و با تعداد ۳۹۰ تألیف مشترک در شکل نمایان است. در خصوص شبکه هم تألیفی منابع، مجلات J adolescent health، J sex res، child abuse neglect، sex educ-sex soc lea و z sex med بیشترین مشارکت در تألیف مشترک را در بر داشتند.

شکل ۳. شبکه هم تألیفی منابع

برترین نویسندگان، کشورها، دانشگاه‌ها

تعداد نویسندگان تولیدات علمی بازایی شده شامل ۳۶۲۵ نویسنده بوده که از این میان تعداد ۱۰ نویسنده حداقل ۵ مقاله منتشر کرده‌اند. ۷ نویسنده برتر دنیا بر اساس تعداد انتشار در جدول ۵ آورده شده است.

جدول ۵. برترین نویسندگان

نام نویسنده	تعداد	درصد
DE MELO SMM	۷	۰/۴۷۱
WALSH K	۷	۰/۴۷۱
BROWN G	۵	۰/۳۳۶
BYERS ES	۵	۰/۳۳۶
CHEN JQ	۵	۰/۳۳۶
JOZKOWSKI KN	۵	۰/۳۳۶
NELSON C	۵	۰/۳۳۶

مجموعاً تولیدات علمی بازایی شده طبق تحلیل بیبلمتریک از تعداد ۸۲ کشور منتشر شده‌اند. از این میان تعداد ۲۶ کشور حداقل ۱۰ مقاله منتشر کرده‌اند. ۱۰ کشور برتر در زمینه انتشار مقاله را در جدول ۶ ملاحظه می‌گردد.

جدول ۶. برترین کشورها

عنوان کشور	تعداد	درصد
آمریکا	۵۹۷	۳۸/۳۶۸
انگلستان	۱۰۶	۶/۸۱۲
کانادا	۹۵	۶/۱۰۵
استرالیا	۷۸	۵/۰۱۳
برزیل	۵۷	۳/۶۶۳
اسپانیا	۴۴	۲/۸۲۸
ایران	۴۲	۲/۶۹۹
آلمان	۳۶	۲/۳۱۴
چین	۳۱	۱/۹۹۲
ترکیه	۲۹	۱/۸۶۴

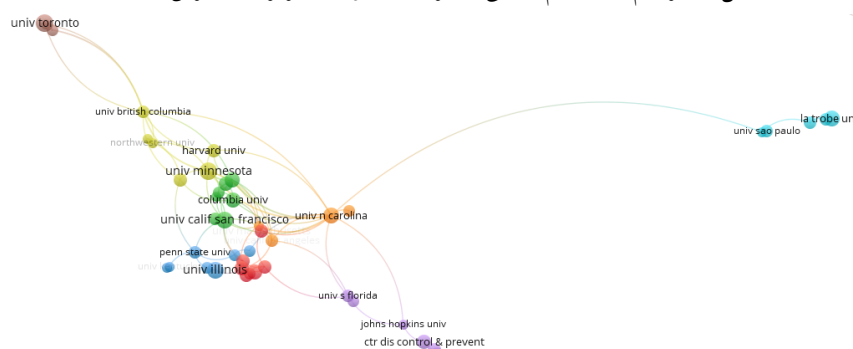
بیشترین تعداد منابع در این حوزه از علم با ۳۸/۳ درصد (۵۹۷ تعداد مقاله) در امریکا و کمترین با ۰/۰۵۱ درصد (تعداد ۱ مقاله) در کشور یوگسلاوی منتشر شده است. کشور ایران با ۲/۷ درصد (تعداد ۴۲ مقاله) در رتبه هفتم قرار دارد. از ده موسسه برتر، دانشگاه مینه سوتا با تعداد ۱۶ تولید علمی رتبه اول و دانشگاه سانفرانسیسکو واشنگتن با تعداد ۱۰ تولید علمی رتبه دهم را دارد.

جدول ۷. برترین دانشگاه دنیا بر اساس انتشار بیشترین منابع

عنوان موسسه یا دانشگاه	تعداد	درصد
دانشگاه مینه سوتا	۱۶	۱/۰۷۷
دانشگاه ایلینویز	۱۵	۱/۰۰۹
دانشگاه تورنتو	۱۵	۱/۰۰۹
دانشگاه کالیفرنیا سانفرانسیسکو	۱۳	۰/۸۷۵
دانشگاه کارولینای شمالی	۱۲	۰/۸۰۸
دانشگاه تقوب	۱۱	۰/۷۴۰
دانشگاه کلمبیا	۱۰	۰/۶۷۳

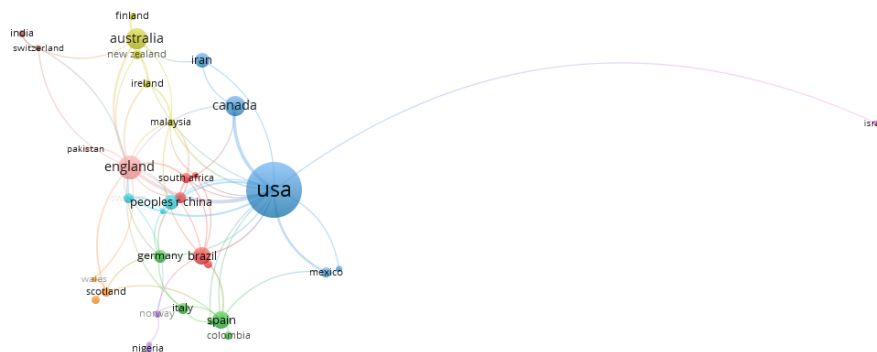
در بررسی هم تألیفی پر استنادترین مؤسسات، تعداد ۱۴۰۷ مؤسسه نشان داده شد که تعداد ۶۳ عدد آن‌ها دارای حداقل ۵ مقاله بودند. از این میان تعداد ۴۵ مؤسسه با ۸۴ هم تألیفی در ۸ خوشه بیشترین مشارکت تألیف با همدیگر را داشتند. به ترتیب ۶ مؤسسه برتر با بیشترین هم تألیفی تحت پوشش وزارت بهداشت، دانشگاه هنگ کنگ، دانشگاه میشیگان، دانشگاه بریتیش کلمبیا، دانشگاه ماکر، دانشگاه شهر کیپ بودند.

شکل ۴. ترسیم شبکه هم تألیفی مشترک ۷۵ موسسه برتر با بیشترین مشارکت

در بررسی هم‌تألفی پر استنادترین کشورها نتایج نشان داد از میان ۹۷ کشور که تولیدات علمی بازیابی شده را به عهده داشتند، تعداد ۳۶ کشور دارای ۵ مقاله با تألیف مشترک بودند که دارای تعداد ۷۸ هم‌تألفی بوده و در ۱۰ خوشه قرار گرفتند. به ترتیب پنج مورد برتر شامل امریکا با بیشترین مشارکت هم‌تألفی، سپس انگلستان، استرالیا و اسپانیا و برزیل می‌باشند. کشور ایران در خوشه سوم و در کنار کشورهای کانادا، فرانسه، مکزیک و آمریکا قرار گرفت به این معنا که با این کشورها بیشتر مشارکت هم‌تألفی در زمینه موضوع تربیت جنسی داشته است.

شکل ۵. ترسیم شبکه هم‌تألفی مشترک ۳۶ کشور با بیشترین مشارکت

پرتکرارترین کلمات و روند تحول به ازای سال

از نظر زمینه موضوعی، نتایج نشان داد در میان تولیدات علمی بازیابی شده، بیشترین زمینه پژوهشی را موضوع تحقیقات آموزشی با ۲۳/۶۲ درصد پوشش داده، سپس به ترتیب زمینه‌های بعدی شامل تحقیقات آموزشی، بهداشت شغلی محیط عمومی، روان‌شناسی، موضوعات دیگر علوم اجتماعی، نفرولولژی ارولوژی، پزشکی عمومی داخلی، پرستاری، مطالعات خانوادگی، اطفال و توان‌بخشی دیده شد.

جدول ۸. بیشترین زمینه‌های پژوهشی

عنوان	تعداد	درصد
تحقیقات آموزشی	۳۵۱	۲۳/۶۲۰
بهداشت شغلی محیط عمومی	۳۱۷	۲۱/۳۳۲
روان‌شناسی	۲۶۹	۱۸/۱۰۲

عنوان	تعداد	درصد
موضوعات دیگر علوم اجتماعی	۱۴۹	۱۰/۰۲۷
نفرو لوزی ارولوژی	۱۴۱	۹/۴۸۹
پزشکی عمومی داخلی	۶۷	۴/۵۰۹
پرستاری	۶۷	۴/۵۰۹
مطالعات خانوادگی	۶۵	۴/۳۷۴
اطفال	۶۲	۴/۱۷۲
توان بخشی	۵۵	۳/۷۰۱

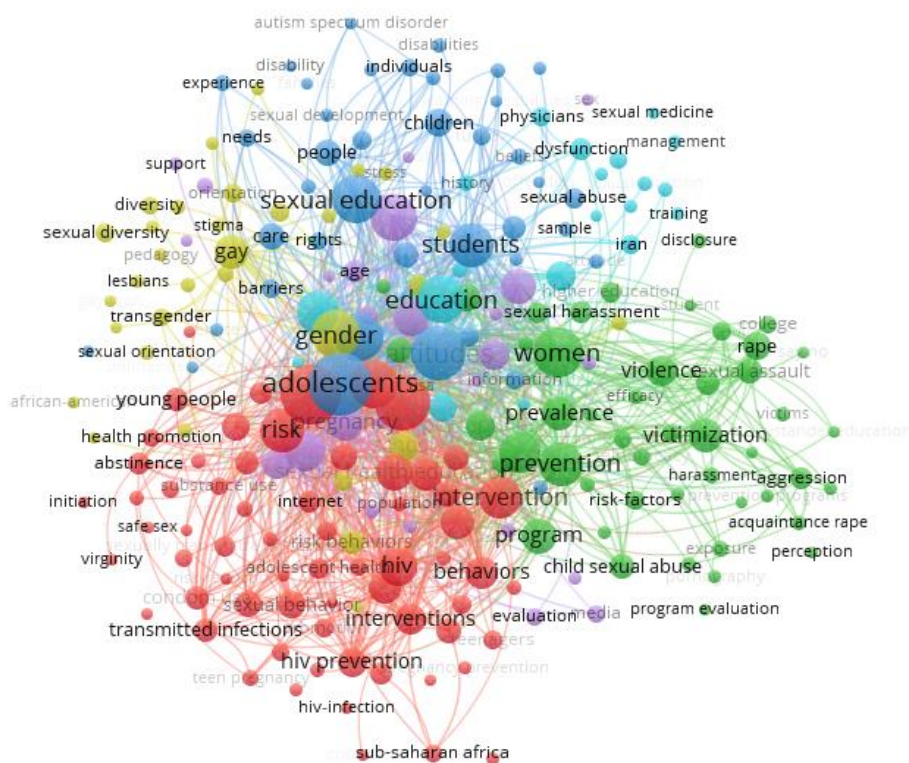
کلمات کلیدی نویسندگان بسیار اهمیت دارد زیرا مفاهیم اصلی هستند که نویسنده برای ارتباط با مخاطبین بکار برده است. کلمات پرتکرار با دایره یا مستطیل نشان داده می شوند. دایره بزرگ تر و فونت بزرگ تر در تصویر نمایانگر کلماتی است که بیشتر تکرار شده اند و دایره کوچک تر نشان دهنده کم تکرار شدن کلمات است. بیشترین کلمات کلیدی استفاده شده شامل نوجوان، سلامت جنسی، نگرش ها، آموزش جنسی، جنسیت، دانش آموز و مداخله بود. پرتکرارترین کلمات بر اساس هم رخدادی در شش خوشه با شش رنگ قرار گرفتند. بر اساس کلماتی که در هر خوشه بیشتر تکرار شده اند به خوشه عنوانی مناسب اطلاق گردید. عناوین و تعدادی از کلمات مناسب تر در اینجا اشاره شده اند.

جدول ۹. خوشه بندی کلمات کلیدی

ردیف	نام خوشه	عناوین
۱	پیشگیری از آسیب های جنسی	Abstinence- Adolescent Heath- Adolescent pregnancy- Condom use- Contraception- contraceptive use- Curriculum health- Health promotion- HIV- HIV prevention- HIV-infection- HIV/aids- Infection- Pregnancy- Prevention- Reproductive health- Risk- Risk behavior- Risk-reduction - Safe - Sexual and reproductive- Sexual health - Sexual health education- Sexually transmitted infe- Transmitted infections- Diseases- Virginity-
۲	آزار جنسی	Acquaintance rape- Aggression- Alcohol- Assault- Child sexual abuse- Coercion- Dating violence- Disclosure- Harassmen impact- Power- Preschoolers- Prevention- Rape- Risk-factors- Say no- Sexual assault- Sexual harassment- Sexual violence- Victimization- Victims- Violence
۳	سواستفاده جنسی	Abuse- Adolescence- Adolescent-Girls- Adolescents- Adults- Beliefs- Offenders- Sexual development
۴	هویت جنسی	African-american- Disparities- Diversity- Gay- Homophobia- Homosexuality- Sexual minorities- Identity- Lesbians- Masculinity- Policy- Behaviors- Stigma- Stress- Transgender

ردیف	نام خوشه	عناوین
۵	آگاهی جنسی	Awareness- Communication- Family- Girls- Marriage- Media- Pregnancy- Programs- Relationships- Education- Support- Teen- Youth
۶	بهداشت جنسی	Dysfunction- Erectile- Sexual function- Sexual medicine- Sexual health- Medical- Sexual management- Sexual satisfaction- Sex Education

شکل ۶. شبکه هم‌رخدادی کلمات کلیدی پرتکرار نویسندگان

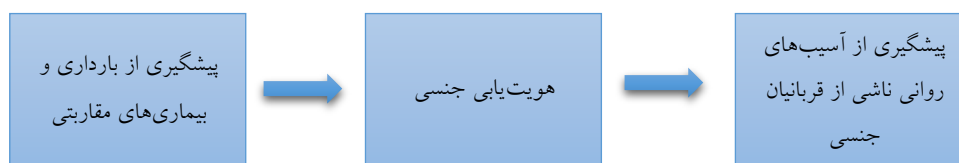
تحلیل بیلومتریك نشان داد كلمات كلى پرتكرار نویسندگان در دهه اخير از قديمى ترين ها با رنگ آبی تيره به جديد ترين ها با رنگ قرمز متحول شده اند.

جدول ۱۰. روند تحول پرتکرارترین کلمات بر اساس دوره زمانی

آبی تیره	آبی روشن	سبز	زرد	نارنجی	قرمز
population virginity- victim- aggression- teenager- prevention program- acquaintance rape	risk- information- program- sexual behavior- safe sex- risk factor- physicians	victimization- children- needs- prevention health promotion- sexual medicine	gender- sexual education- internet- risk behavior- education- efficacy- violence	barriers- minority- masculinity- boys - gay- sexual orientation	social media- medical education- support- female- student- college

شکل ۸. پارادایم تحول کلمات کلیدی

روند تغییر پرکاربردترین واژه‌های کلیدی در جدول ۹ نشان داده شده است. واژه‌های کلیدی برجسته‌شده با رنگ‌های قرمز و نارنجی باید تحت عنوان «پیشگیری از بارداری و بیماری‌های مقاربتی» دسته‌بندی شوند. واژه‌های کلیدی زرد و سبز باید در گروه «هویت‌یابی جنسی» قرار گیرند. واژه‌های کلیدی آبی رنگ تحت عنوان «پیشگیری از آسیب‌های روانی ناشی از قربانیان جنسی» در نظر گرفته می‌شوند. این پارادایم تحول‌واژگان در شکل ۸ نمایش داده شده است.

بحث و نتیجه‌گیری

در این پژوهش سعی شد تصویری کلی از وضعیت دنیا در حوزه تربیت جنسی در مقالات منتشرشده در پایگاه اطلاعاتی WOS ارائه گردد. نتایج حاکی از آن است که پژوهشگران دنیا از ۱۱۲ سال قبل شروع به انتشار مقاله ISI در این موضوع نمودند و تعداد مقالات این حوزه همچنان رو به توسعه است.

در خصوص روند تولید علمی، به‌طور کلی تعداد مقالات تا پیش از سال ۲۰۰۹ کمتر از ۴۰ عدد بوده و به‌تدریج همان‌طور که در شکل ۱ ملاحظه می‌گردد رشد صعودی را نشان می‌دهد. بیشترین رشد و شدت افزایش تعداد مقالات از سال ۲۰۱۹ به بعد نشان داده شد. از آنجا که جستجو و بازیابی داده‌ها در میانه ماه اول میلادی سال ۲۰۲۱ صورت گرفت احتمال می‌رود برخی مقالات نمایه نشده WoS منتشرشده در سال ۲۰۲۰ هنوز در پایگاه بودند. روند نزولی که در سال ۲۰۲۱ دیده می‌شود به این دلیل است که این پژوهش فقط اطلاعات مقالاتی از سال ۲۰۲۱ را تحت پوشش قرار داده که تا دوازدهم آپریل ۲۰۲۱ در پایگاه نمایه شدند. در زمینه تعداد استناد به مقالات به ازای سال، روند صعودی با شیب کمتر تا پیش از سال ۲۰۰۷ و شیب بیشتری در دهه اخیر ملاحظه گردید. در پژوهش‌های مشابه حوزه‌ی علم‌سنجی Erfanmanesh and Abrizah (2018)، سلیمانزاده و همکاران (۱۳۹۷) و دهقانی و مهدی‌خانی (۱۴۰۰) نیز روند صعودی مطالعات بررسی‌شده، نشان داده شده است. دلایل این همسویی، حوزه‌های انتخاب‌شده توسط محققین بود که همه از موضوعات به‌روز در زمینه پژوهش بود.

در مطالعه حاضر پنج کشور برتر فعال در تولید علمی موضوع موردبررسی شامل کشورهای آمریکا، انگلستان، کانادا و استرالیا نشان داده شده است؛ که نشان‌دهنده تمرکز بیشتر کشورهای غربی بر روی این موضوع است؛ که با توجه به پیشرفت‌های که در علم

روان‌شناسی تربیتی این امر بدیهی به نظر می‌رسد. لذا نتایج این بخش از پژوهش در بررسی کشورهای پر تولید و تأثیرگذار با سایر مطالعات حوزه‌ی علم‌سنجی در سایر زمینه‌ها با نتایج مشابه در کشورهای پرتولید، مقایسه شده است؛ لذا نتایج این بخش از پژوهش با نتایج پژوهش دانش و قویدل (۱۳۹۸)، Barrio Garcia و همکاران (۲۰۲۰) همسویی دارد. آن‌ها نیز در بررسی‌های خود دریافتند کشورهای آمریکا، انگلیس، کانادا جزو پرتولیدترین کشورها در حوزه‌های بررسی شده هستند.

در خصوص روند توسعه کلمات کلیدی پرتکرار در جدول ۹، اگر کلمات کلیدی طیف قرمز و نارنجی در یک دسته‌بندی در موضوع «پیشگیری از بارداری و بیماری‌های مقاربتی» قرار گیرد؛ و کلمات کلیدی طیف زرد و سبز در موضوع «هویت‌یابی جنسی» و طیف آبی در موضوع «پیشگیری از آسیب‌های روانی ناشی از قربانیان جنسی» در نظر گرفته شوند؛ می‌توان این‌گونه نتیجه گرفت که روند توسعه علمی در موضوع تربیت جنسی از پیش از سال ۲۰۱۱ از تمرکز بر ریسک‌های جسمی روابط جنسی در سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۳ تغییر یافته و طی چند سال اخیر از سال ۲۰۱۳ تاکنون به سمت ریسک‌های روانی روابط جنسی متحول شده است.

مباحث اولیه‌ای که در پژوهش‌های تربیت جنسی موردبررسی قرار می‌گرفت اهمیت مقابله بیماری‌های مقاربتی و همچنین پیشگیری از بارداری‌های ناخواسته بود. در سال ۲۰۰۰ طی پژوهشی که در آمریکا انجام شده بود، مشخص شد که سالیانه در آمریکا بیش از پانزده میلیون نفر به بیماری‌های مقاربتی مبتلا می‌شدند (McLehany, 2000) همچنین ایدز بزرگ‌ترین بالای جامعه بشری بعد از جنگ جهانی دوم و یکی از علل مهم مرگ‌ومیر در سنین ۲۴ تا ۲۵ سالگی و دومین علت مرگ در سن جوانی در دنیا بود (Mendel et al., 2005). اهمیت این مسائل پژوهشگران را بر آن داشت تا تحقیقاتی بسیاری در مورد تربیت جنسی نوجوانان و کودکان در مورد پیشگیری از این آسیب‌ها انجام دهند. فارست و Silverman (1989)، Kirby (1989)، Starkman and Rajani (2005) و همچنین Singh و همکاران (2005) از جمله پژوهشگرانی بوده‌اند که اهمیت آموزش‌های آسیب‌های جسمی و راهکارهای جلوگیری از بارداری را در تربیت جنسی موردبررسی قرار داده‌اند.

با توجه به اهمیتی که هویت جنسی در زندگی فردی و نیز تعاملات اجتماعی دارد، اگر این بخش از هویت دچار اختلال و نقص شود، بر تمام بخش‌های زندگی اجتماعی تأثیر

گذاشته و باعث بروز مشکلاتی می‌شود که پژوهش درباره آن و راهکار جهت حل این مشکل چه از نظر فردی و چه اجتماعی از اهمیت بسزایی برخوردار است. ما چه بخواهیم و چه نخواهیم نمی‌توانیم آمار دختران و پسرانی که سالانه به دلیل نپذیرفتن هویت جنسی خود برای تغییر جنسیت اقدام می‌کنند را نادیده بگیریم. کودک، ضعیف‌ترین عضو جامعه است که سلامت روح و جسم او، ضامن تعالی کشور است؛ بنابراین به‌طور قطع می‌توان اذعان کرد که فاصله بین کودک تا دستیابی به هویت جنسی سالم مانند یک میدان مین است و برای عبور بی‌خطر لازم است کودکان، با مفهوم گسترده جنسیت آشنا شوند (قلندری و رفیعی، ۱۳۹۴)؛ زیرا آن‌ها دارای جنسیت هستند و محیط خانواده، دوستان، مدرسه و رسانه‌ها نیز بر نگرش جنسی آن‌ها تأثیرگذار هستند. مرد بودن و زن بودن و هویت جنسی بشر حاصل حوادث پس از تولد است لذا تربیت درست و به‌موقع و مستمر می‌تواند کودک را در جهت رشد جنسی سالم کمک کند و او را به مقام والای انسانی برساند. ازجمله پژوهش‌هایی که در این حیطه انجام شده، موحیدیان (۱۳۹۵)، یزدانی و سهرابی شگفتی (۱۳۹۷)، Marvi و همکاران (2019) و Kalke و همکاران (2018) است که بر ضرورت اجرای تربیت جنسی کودکان و نوجوانان برای مراقبت از هویت جنس آن‌ها تأکید کرده است.

برنامه‌ریزی تربیت جنسی مبتنی بر آسیب‌های روانی یک مفهوم نوآورانه است که امروزه به‌طور گسترده توسط طرفداران تربیت جنسی مطرح شده است. این برنامه‌ها اطلاعات دقیق سلامت جنسی را ارائه می‌دهند، درحالی‌که تجربیات آسیب‌زای روانی را نیز که ممکن است جوانان داشته باشند، در نظر می‌گیرند و محیط‌هایی را از نظر احساسی ایمن، محترمانه و توانمند برای آن‌ها فراهم می‌کند تا در مورد سلامت خود اطلاعات کسب کنند (Schneider & Hirsch, 2020).

تربیت جنسی مبتنی بر آسیب‌های روانی با هدف جلوگیری از آسیب‌دیدگی مجدد دانش‌آموزانی است که آسیب‌های جنسی و همچنین سایر تجربیات نامطلوب زندگی را متحمل شده‌اند. چنین رویکردی مستلزم آن است که مربیان جنسی با شفقت آموزش دهند و درک کنند که بسیاری از جوانان همچنان با اثرات آسیب‌های روانی دست‌وپنجه نرم می‌کنند. یک رویکرد آگاهانه به تربیت جنسی مبتنی بر آسیب‌های روانی، مشارکت جوانان را در تصمیم‌گیری کلاس درس تشویق می‌کند، آرامش را برای همه دانش‌آموزان بدون در

نظر گرفتن هویت جنسیتی ایجاد می کند و بر محرمانه بودن اطلاعاتی که ممکن است افشا شود تأکید می کند (Mark & Vowels, 2020).

Oteri (2015) بیان کرده که در تربیت جنسی مبتنی بر آسیب، استفاده از ترس و شرمساری در مورد رفتارها و تجربیات گذشته را به عنوان تاکتیکی برای ممانعت از فعالیت جنسی در آینده حذف می شود، زیرا این رویکرد ممکن است به جوانان، به ویژه آن هایی که قربانی آزار جنسی یا تجاوز جنسی شده اند، آسیب مجدد وارد کند (Oteri, 2015). در پژوهشی دیگر بیان شده مریبان و تسهیلگران برنامه نقش مهمی در ارائه برنامه های آموزش جنسی آسیب دیده ایفا می کنند که نیازمند واجد شرایط بودن و آموزش در مورد تأثیرات آسیب های روانی بر رشد و رفتار جوانان هستند (بروسارد و همکاران، ۲۰۱۹). علاوه بر این، در این رویکرد مریبان جنسی آگاه از آسیب های روانی باید مراقب نگرش ها، ارزش ها و محرک های عاطفی خود باشند و از قضاوت جوانان و تجربیات زیسته آن ها اجتناب کنند. از جمله پژوهش هایی که تمرکز به آسیب های روانی را در تربیت جنسی مطرح ساخته اند، پژوهش های De Heer و همکاران (2021)، Cook and Wynn (2021) و Proulx و همکاران (2019) را می توان نام برد.

موضوع مورد بررسی در این مطالعه، تربیت جنسی بود. ملاحظه گردید در برخی از منابع بازیابی شده، از اصطلاح آموزش جنسی نیز استفاده شده؛ لذا پیشنهاد می شود در مطالعات آتی، اجتماع این دو موضوع و کلمات کلیدی مرتبط مورد بررسی قرار گیرند تا نتایج جامع تری حاصل گردد. ضمن اینکه به تحلیل بیبلیومتریک web of science این مطالعه فقط در پایگاه منابع منتشر شده پرداخت؛ توصیه می شود در مطالعات آینده منابع منتشر شده در پایگاه های پابمد و اسکوپوس نیز مورد بررسی قرار گیرند.

تعارض منافع

تعارض منافع ندارم.

منابع

- سلیمانزاده نجفی، نیره سادات، عاصمی، عاصفه، چشمه سهرابی، مظفر، و شعبانی، احمد. (۱۳۹۷). مطالعه کتاب‌سنجی تولیدات علمی حوزه اینترنت اشیا در پایگاه مدلاین: تحلیل هم‌رخدادی واژگان. *پایش*، ۱۷ (۵)، ۵۲۰-۵۰۷. <http://payeshjournal.ir/article-1-23-fa.html>
- سهیلی، فرامرز، شعبانی، علی، و خاصه، علی‌اکبر. (۱۳۹۴). ساختار فکری دانش در حوزه رفتار اطلاعاتی: مطالعه هم‌واژگانی. *تعامل انسان و اطلاعات*، ۲ (۴)، URL: <http://hii.khu.ac.ir/article-fa.html۲۴۴۶-۱>
- دانش، فرشید، و قویدل، سمیه. (۱۳۹۸). کروناویروس: علم‌سنجی پنجاه سال تولید علم جهانی. *مجله میکروپ‌شناسی پزشکی ایران*، ۱۴ (۱)، ۱-۱۶. <http://ijmm.ir/article-1-1071-fa.html>
- درویش، آسیه، طبیبی، سید جمال‌الدین، البرزی، محمود، و رادفر، رضا. (۱۳۹۷). بررسی روند تولیدات علمی در حوزه فناوری اطلاعات پرستاری. *فصلنامه مدیریت پرستاری*، ۷ (۷)، ۶۱-۷۲. <http://ijnv.ir/article-1-558-fa.html>
- حاجی قربانی، آرزو. (۱۳۹۶). تدوین بسته آموزشی بومی تربیت جنسی کودکان دوره ابتدایی و بررسی اثربخشی آن بر رشد دانش و مهارت پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی. *فصلنامه مطالعات پیش‌دبستان و دبستان*، ۲ (۷)، ۱۳۷-۱۵۶. doi: 10.22054/SOECE.2020.42209.1219
- خاصه، علی‌اکبر، سوسرایی، مسعود، و فخار، مهدی. (۱۳۹۵). تحلیل خوشه‌های موضوعی و ترسیم نقشه‌های علمی پژوهشگران ایرانی حوزه انگل‌شناسی با تأکید بر شاخص‌های هم‌تألفی و شاخص اچ. *مجله میکروپ‌شناسی پزشکی ایران*، ۱۰ (۲)، ۶۳-۷۴. <http://ijmm.ir/article-1-519-fa.html>
- عباسعلی نژاد، صدیقه، فیاض، ایران‌دخت، رازنهان، فیروز، و خورسندی طاسکوه، علی. (۱۴۰۱). شناسایی مؤلفه‌های مؤثر بر ارتقاء ظرفیت کار تیمی در مدارس ابتدایی بر اساس سند تحول آموزش و پرورش. *فصلنامه روان‌شناسی تربیتی*، ۱۸ (۶۶)، ۵۵-۷۵. doi: 10.22054/jep.2023.69066.3675
- قلندری، ضرغام، و رفیعی، اعظم. (۱۳۹۴). اهمیت توجه به نقش والدین در شکل‌گیری هویت جنسیتی کودکان، کنفرانس بین‌المللی روان‌شناسی و علوم رفتاری، تهران، سمینار مهر اشراق، مرکز همایش‌های دانشگاه تهران.

موحدیان، زهرا. (۱۳۹۵). ضرورت و اهداف تربیت جنسی کودکان و نوجوانان و عوامل مؤثر بر آن در خانواده، همایش ملی نوین آموزش در نظام آموزشی ایران، اردکان، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اردکان.

مرادی مخلص، حسین، حیدری، جمشید، و پوطی، نسیم (۱۳۹۷). رشد تربیت اخلاقی با تلفیق مؤلفه‌های تفکر انتقادی. *اخلاق در علوم و فناوری*، ۱۳(۳)، ۸-۱۵.

<http://ethicsjournal.ir/article-fa.html> ۱۱۸۵-

یزدانی، سمیه، و سهرابی شگفتی، نادره. (۱۳۹۷). تأثیر آموزش تربیت جنسی بر هویت جنسی کودکان ۷ تا ۱۱ سال شهر شیراز. *مشاوره کاربردی*، ۸(۲)، ۹۸-۱۰۸. doi: 10.22055/JAC.2019.27863.1643

References

- Abbasalinejad, S., Fayyaz, I., Raznehan, F., & Khorsandi Taskoveh, A. (2022). Identifying effective components for improving the vocational capacity in elementary schools based on the document of educational development. *Quarterly Journal of Educational Psychology*, 18(66), 55-75. <https://doi.org/10.22054/jep.2023.69066.3675> [In Persian]
- Barrio-García, S., Muñoz-Leiva, F., & Golden, L. (2020). A review of comparative advertising research 1975-2018: Thematic and citation analyses. *Journal of Business Research*, 121, 73-84. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2020.08.023>
- Broussard, D. L., Eitmann, L. P., & Shervington, D. O. (2019). Sex education through a trauma-informed lens: Do parents who see trauma as a problem for youth support trauma-informed sex education? *American Journal of Sexuality Education*, 14(2), 233-257. <https://doi.org/10.1080/15546128.2019.1566948>
- Burns, J. M., & Davies, S. (2021). Sexuality, society and stigma: The persistent taboo of sexual topics in public discourse. *Journal of Sexual Health and Culture*, 17(3), 245-260. <https://doi.org/10.1234/jshc.v17i3.2021>
- Cook, M. A., & Wynn, L. L. (2021). Safe sex: Evaluation of sex education and sexual risk by young adults in Sydney. *Culture, Health and Sexuality*, 23(12), 1733-1747. <https://doi.org/10.1080/13691058.2020.1805797>
- Corcoran, J. L., Davies, S. L., Knight, C. C., Lanzi, R. G., Li, P., & Ladores, S. L. (2020). Adolescents' perceptions of sexual health education programs: An integrative review. *Journal of Adolescence*, 84, 96-112. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2020.07.014>
- Danesh, F., & Ghavidel, S. (2019). Coronavirus: Scientometrics of fifty years of global science production. *Iranian Journal of Medical Microbiology*, 14(1), 1-16. <http://ijmm.ir/article-1-1071-fa.html> [In Persian]
- Darvish, A., Tabibi, S. J., Alborzi, M., & Radfar, R. (2018). Survey of scientific production trends in the field of nursing information technology. *Quarterly Journal of Nursing Management*, 7(7), 61-72. <http://ijnv.ir/article-1-558-fa.html> [In Persian]
- De Heer, B., Brown, M., & Cheney, J. (2021). Sexual consent and communication among the sexual minoritized: The role of heteronormative sex education, trauma, and dual identities. *Feminist Criminology*, 16(5), 701-721. <https://doi.org/10.1177/15570851211034560>

- DeLamater, J. (2012). Sexual expression in later life: A review and synthesis. *Journal of Sex Research*, 49(2–3), 125–141. <https://doi.org/10.1080/00224499.2011.603168>
- Erfanmanesh, M., & Abrizah, A. (2018). Mapping worldwide research on the Internet of Things during 2011–2016. *The Electronic Library*, 36(6), 979–992. <https://doi.org/10.1108/EL-09-2017-0196>
- Forrest, J. D., & Silverman, J. (1989). What public school teachers teach about preventing pregnancy, AIDS and sexually transmitted diseases. *Family Planning Perspectives*, 21(2), 65–72. <https://doi.org/10.2307/2135556>
- Goldfarb, E. S., & Lieberman, L. D. (2021). Three decades of research: The case for comprehensive sex education. *Journal of Adolescent Health*, 68(1), 13–27. <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2020.10.016>
- Haji Ghorbani, A. (2017). Developing a local educational package for sexual education of primary school children and examining its effectiveness on the development of knowledge and skills in preventing social harms. *Quarterly Journal of Preschool and Primary School Studies*, 2(7), 137–156. <https://doi.org/10.22054/SOECE.2020.42209.1219> [In Persian]
- Kalke, K. M., Ginossar, T., Shah, S. F. A., & West, A. J. (2018). Sex ed to go: A content analysis of comprehensive sexual education apps. *Health Education & Behavior*, 45(4), 581–590. <https://doi.org/10.1177/1090198117749259>
- Khaseh, A. A., Sosraei, M., & Fakhar, M. (2016). Analysis of subject clusters and drawing scientific maps of Iranian researchers in the field of parasitology with emphasis on co-authorship indices and H index. *Iranian Journal of Medical Microbiology*, 10(2), 63–74. <http://ijmm.ir/article-1-519-fa.html> [In Persian]
- Kirby, D. (1989). Research on effectiveness of sex education programs. *Theory into Practice*, 28(3), 165–171. <https://doi.org/10.1080/00405848909543400>
- Lameiras-Fernández, M., Martínez-Román, R., Carrera-Fernández, M. V., & Rodríguez-Castro, Y. (2021). Sex education in the spotlight: What is working? Systematic review. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(5), 2555. <https://doi.org/10.3390/ijerph18052555>
- Mark, K. P., & Vowels, L. M. (2020). Sexual consent and sexual agency of women in healthy relationships following a history of sexual trauma. *Psychology and Sexuality*, 11(4), 315–328. <https://doi.org/10.1080/19419899.2020.1769157>
- Marvi, N., Golmakani, N., Heidarian Miri, H., & Esmaily, H. (2019). The effect of sexual education based on sexual health model on the sexual function of women with infertility. *Iranian Journal of Nursing and Midwifery Research*, 24(6), 444. https://doi.org/10.4103/ijnmr.IJNMR_199_17
- Martínez, N., Connelly, C. D., Pérez, A., & Calero, P. (2021). Self-care: A concept analysis. *International Journal of Nursing Sciences*, 8(4), 418–425. <https://doi.org/10.1016/j.ijnss.2021.08.007>
- McIlhaney, J. S., Jr. (2000). Sexually transmitted infection and teenage sexuality. *American Journal of Obstetrics and Gynecology*, 183(2), 334–339. <https://doi.org/10.1067/mob.2000.108086>
- Mendel, G., Dolin, R., & Bennets, J. (2005). Human immunodeficiency viruses. In G. Mendel, J. Bennets, & R. Dolin (Eds.), *Principles and practice of infectious diseases* (6th ed.). Elsevier Churchill. <http://www.unaids.org/en/resources>
- Moradi Mukhlis, H., Heydari, J., & Poti, N. (2018). The development of moral education by integrating critical thinking components. *Ethics in Science and Technology*, 13(3), 8–15. <http://ethicsjournal.ir/article-1-1185-fa.html> [In Persian]
- Movahedian, Z. (2016). *The necessity and goals of sexual education of children and adolescents and the factors affecting it in the family* [Conference paper].

- National Conference on Modern Education in the Iranian Educational System, Ardakan, Iran. [In Persian]
- Naz, R. (2014). Sex education in Fiji. *Sexuality and Culture*, 18(4), 664–687. <https://doi.org/10.1007/s12119-013-9204-3>
- Pampati, S., Johns, M. M., Szucs, L. E., Bishop, M. D., Mallory, A. B., Barrios, L. C., & Russell, S. T. (2021). Sexual and gender minority youth and sexual health education: A systematic mapping review of the literature. *Journal of Adolescent Health*, 68(6), 1040–1052. <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2020.09.032>
- Pourhosein, M., Sabokro, M., Saeida Ardekani, S., & Charifi, M. (2023). The future of knowledge workers studies: A scientometric analysis of research based on Web of Science database during 1938–2021. *International Journal of Knowledge Processing Studies*, 3(2), 39–52. <https://sid.ir/paper/1040466/en>
- Proulx, C. N., Coulter, R. W., Egan, J. E., Matthews, D. D., & Mair, C. (2019). Associations of lesbian, gay, bisexual, transgender, and questioning–inclusive sex education with mental health outcomes and school-based victimization in US high school students. *Journal of Adolescent Health*, 64(5), 608–614. <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2018.11.012>
- Qalandari, D., & Rafiei, A. (2015). *The importance of paying attention to the role of parents in the formation of children's gender identity* [Conference paper]. International Conference on Psychology and Behavioral Sciences, Tehran, Iran. [In Persian]
- Schneider, M., & Hirsch, J. S. (2020). Comprehensive sexuality education as a primary prevention strategy for sexual violence perpetration. *Trauma, Violence, & Abuse*, 21(3), 439–455. <https://doi.org/10.1177/1524838018772855>
- Schaafsma, D., Kok, G., Stoffelen, J. M., & Curfs, L. M. (2015). Identifying effective methods for teaching sex education to individuals with intellectual disabilities: A systematic review. *Journal of Sex Research*, 52(4), 412–432. <https://doi.org/10.1080/00224499.2014.919373>
- Silverio Marques, S. (2014). *Developmentally appropriate sexuality education: Theory, conceptualization, and practice* [Doctoral dissertation, University of California, Berkeley].
- Singh, S., Bankole, A., & Woog, V. (2005). Evaluating the need for sex education in developing countries: Sexual behaviour, knowledge of preventing sexually transmitted infections/HIV and unplanned pregnancy. *Sex Education*, 5(4), 307–331. <https://doi.org/10.1080/14681810500278089>
- Smith, L., & Johnson, P. (2022). The importance of sexual education in modern societies: Addressing social realities and public health concerns. *Journal of Sexual Education and Health*, 29(4), 112–130. <https://doi.org/10.5678/jseh.v29i4.2022>
- Soheili, F., Shabani, A., & Khaseh, A. A. (2015). Intellectual structure of knowledge in the field of information behavior: A synonymous study. **Human-Information Interaction*, 2*(4). <http://hii.khu.ac.ir/article-1-2446-fa.html> [In Persian]
- Soleimanzadeh Najafi, N. S., Asemi, A., Cheshmeh Sohrabi, M., & Shabani, A. (2018). Bibliometric study of scientific productions in the field of Internet of Things in Medline database: Co-occurrence analysis of terms. *Payesh*, 17(5), 507–520. <http://payeshjournal.ir/article-1-23-fa.html> [In Persian]
- Starkman, N., & Rajani, N. (2002). The case for comprehensive sex education. *AIDS Patient Care and STDs*, 16(7), 313–318. <https://doi.org/10.1089/108729102320231144>

- Turnbull, T., Van Schaik, P., & Van Wersch, A. (2010). Adolescents' preferences regarding sex education and relationship education. *Health Education Journal*, 69(3), 277–286. <https://doi.org/10.1177/0017896910369412>
- UNESCO. (2009). *International technical guidance on sexuality education: An evidence-informed approach for schools, teachers and health educators*. UNESCO.
- Van Eck, N. J., & Waltman, L. (2010). Software survey: VOSviewer, a computer program for bibliometric mapping. *Scientometrics*, 84(2), 523–538. <https://doi.org/10.1007/s11192-009-0146-3>
- Vošner, H. B., Kokol, P., Bobek, S., Železnik, D., & Završnik, J. (2016). A bibliometric retrospective of the journal *Computers in Human Behavior* (1991–2015). *Computers in Human Behavior*, 65, 46–58. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.08.026>
- Wang, D., Qu, C. Q., Chen, M., & Duan, N. (2009). Health-promoting lifestyles of university students in Mainland China. *BMC Public Health*, 9(1), 379. <https://doi.org/10.1186/1471-2458-9-379>
- World Health Organization. (2021). *Standards for sexuality education in Europe: A framework for policy makers, educational and health authorities and specialists*. WHO Regional Office for Europe. <https://www.who.int/sexual-health/education>
- Yazdani, S., & Sohrabi Shagufti, N. (2018). The effect of sex education on the sexual identity of children aged 7 to 11 in Shiraz. *Applied Counseling*, 8(2), 98–108. <https://doi.org/10.22055/JAC.2019.27863.1643> [In Persian]